

Openbaar

Ons kenmerk: ACM/DE/2017/206140

Zaaknummer: 17.0561.52

TARIEVENBESLUIT ELEKTRICITEIT STEDIN 2018

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 41c, eerste lid, Elektriciteitswet

**Pagina
1/19**

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag

T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Openbaar

1	Inleiding.....	3
2	Achtergrond en systematiek	3
2.1	Achtergrond.....	3
2.2	Systematiek.....	3
3	Procedure voor de totstandkoming van dit besluit.....	4
4	Totstandkoming van de tarieven	5
4.1	Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties	5
4.1.1	Toepassing van de wettelijke formule	6
4.1.2	Schatting inkoopkosten transport.....	7
4.1.3	Conclusie	7
4.2	Tariefcorrecties.....	8
4.2.1	ORV Lokale Heffingen 2016	8
4.2.2	Volumekorting energie-intensieve industrie 2016	9
4.2.3	Overname verzorgingsgebied Weert van Stedin door Enexis	10
4.2.4	Wijziging correcties HS-overdracht Stedin.....	11
4.2.5	Faillissement leverancier Bas Nederland B.V.....	11
4.2.6	Inkoopkosten transport 2016.....	12
4.2.7	Conclusie	13
4.3	Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties	13
4.4	Wijziging van de rekenvolumina.....	13
4.5	Bepaling van de tarieven.....	14
4.5.1	Beoordelingskader	14
4.5.2	Beoordeling van het voorstel en conclusie.....	15
5	Dictum	16
	Bijlage 1 – De rekenmodule voor het jaar 2018.....	17
	Bijlage 2 – De tarieven voor het jaar 2018	17
	Bijlage 3 – Vaststelling gewijzigde rekenvolumina	17
	Bijlage 4 – Relevante wettelijke bepalingen	17

Openbaar

1 Inleiding

1. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) stelt met dit besluit de tarieven vast die Stedin Netbeheer B.V. (hierna: Stedin) met ingang van 1 januari 2018 ten hoogste in rekening mag brengen voor het uitvoeren van haar wettelijke taken. Dit zijn de taken als bedoeld in artikel 16, eerste lid, met uitzondering van onderdeel p, van de Elektriciteitswet 1998. De ACM is hiertoe bevoegd op grond van artikel 41, eerste en tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet). Daarnaast stelt de ACM de rekenvolumina van Stedin gewijzigd vast op grond van artikel 41a, tweede lid, van de E-wet.
2. In dit besluit licht de ACM eerst de achtergrond en systematiek van de tariefregulering toe (hoofdstuk 2), gevolgd door een beschrijving van de procedure voor de totstandkoming van dit besluit (hoofdstuk 3), de totstandkoming van de tarieven (hoofdstuk 4) en het dictum (hoofdstuk 5). Dit besluit bevat daarnaast vier bijlagen. **Bijlage 1** betreft de rekenmodule voor het jaar 2018 en in **Bijlage 2** zijn de tarieven voor Stedin voor het jaar 2018 opgenomen. In **Bijlage 3** staan de gewijzigde rekenvolumina van Stedin en Enexis als gevolg van de overdracht van het verzorgingsgebied Weert (zie paragrafen 4.2.3 en 4.4). **Bijlage 1, 2 en 3** zijn Excelbestanden die apart worden gepubliceerd op www.acm.nl. **Bijlage 4** bevat de relevante wettelijke bepalingen. De bijlagen bij dit besluit vormen een integraal onderdeel van dit besluit.

2 Achtergrond en systematiek

2.1 Achtergrond

3. Elektriciteit wordt getransporteerd via elektriciteitsnetten. De netbeheerder voert ten aanzien van het door hem beheerde net wettelijke taken uit. Voor Stedin gaat het om de taken zoals neergelegd in artikel 16, eerste lid, met uitzondering van onderdeel p, van de E-wet. Stedin voert deze taken uit op een regionaal elektriciteitsnet. Deze netbeheerder heeft een wettelijk monopolie. Om ervoor te zorgen dat de afnemer niet teveel betaalt, stelt de ACM de tarieven vast die Stedin ten hoogste in rekening mag brengen voor de uitvoering van de wettelijke taken (hierna gezamenlijk: transport- en aansluittarieven). Met dit besluit stelt de ACM de transport-aansluittarieven vast voor Stedin voor het jaar 2018.

2.2 Systematiek

4. De aansluit- en transporttarieven komen als volgt tot stand. Allereerst stelt de ACM de methode van regulering voor de regionale netbeheerders vast in een methodebesluit. Het methodebesluit bevat de methode tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (hierna: x-factor), de kwaliteitsterm (hierna: q-factor) en het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld. De ACM heeft op 30 augustus 2016 het

Openbaar

methodebesluit voor de regionale netbeheerders elektriciteit voor de reguleringsperiode 2017-2021 (hierna: het methodebesluit) vastgesteld.¹ Dit methodebesluit is van toepassing op dit tarievenbesluit.

5. Op basis van het methodebesluit worden de x-factor, q-factor en rekenvolumina vastgesteld. Dit gebeurt voor iedere netbeheerder afzonderlijk. Voor Stedin zijn de x-factor, q-factor en rekenvolumina voor de reguleringsperiode 2017-2021 vastgesteld bij besluit van 12 september 2016 (hierna: het x-factorbesluit).² Om de tarieven vast te stellen berekent de ACM eerst de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties. Deze worden berekend met de formule uit artikel 41b, eerste lid onderdeel d, van de E-wet en de toevoegingen als bedoeld in artikel 41b, eerste en tweede lid, van de E-wet. Vervolgens bepaalt de ACM welke tariefcorrecties hierop moeten worden aangebracht om tot de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties voor het jaar 2018 te komen.
6. De totale inkomsten inclusief tariefcorrecties zijn de inkomsten die de netbeheerder maximaal met de transport- en aansluittarieven mag verdienen. De netbeheerder moet een voorstel voor deze tarieven indienen. De ACM toetst dit tarievenvoorstel aan de E-wet en de Tarieencode elektriciteit. De ACM stelt vervolgens de tarieven vast.
7. Voor een uitgebreide toelichting van de systematiek en de samenhang tussen de bovengenoemde besluiten verwijst de ACM naar hoofdstuk 4 van het methodebesluit.

3 Procedure voor de totstandkoming van dit besluit

8. De netbeheerder dient uiterlijk voor 1 oktober een tarievenvoorstel aan de ACM te sturen.³
9. De ACM heeft hiertoe op 29 juni 2017 een informele bijeenkomst met alle regionale netbeheerders georganiseerd. Vervolgens heeft de ACM op 16 augustus 2017 een concept rekenmodule van de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties naar de netbeheerders gestuurd. Deze module is een Excelbestand waarin voor iedere netbeheerder de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties worden berekend.
10. Op 31 augustus 2017 heeft de ACM een tweede informele bijeenkomst georganiseerd, waarin de regionale netbeheerders de gelegenheid hebben gekregen om mondeling op de concept rekenmodule te reageren.

---

¹ Besluit van 30 augustus 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/205072.

² Besluit van 12 september 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/205158.

³ Artikel 41b, eerste lid van de E-wet.

Openbaar

11. De ACM heeft op 12 september 2017 een definitieve module inclusief invulinstructie ten behoeve van het indienen van het tarievenvoorstel aan Stedin gestuurd. De tarievenmodule is een Excelbestand waarin de voorgestelde tarieven worden ingevuld. De ACM heeft Stedin hiertoe verzocht de tarievenmodule in te vullen conform de invulinstructie.
12. Op 26 september 2017 heeft de ACM het tarievenvoorstel voor het jaar 2018 van Stedin ontvangen. De ACM heeft het tarievenvoorstel op 2 oktober 2017 gepubliceerd op haar website (www.acm.nl), waarbij bedrijfsvertrouwelijke gegevens onleesbaar zijn gemaakt.
13. De ACM heeft Stedin op 17 oktober 2017 verzocht om een nadere onderbouwing of aangepast tarievenvoorstel aan te leveren. Op 25 oktober 2017 heeft de ACM een aangepast tarievenvoorstel van Stedin ontvangen.
14. De ACM heeft belanghebbenden in de gelegenheid gesteld een reactie te geven, ten behoeve van de vaststelling van de tarieven. De ACM heeft op 17 oktober 2017 een reactie van de Vereniging voor Energie, Water en Milieu ontvangen die integraal is gericht op de voorstellen van alle regionale netbeheerders elektriciteit en gas. De ACM heeft de reactie voor zover deze betrekking heeft op het voorstel en relevant is, betrokken in het besluit.

5/19

4 Totstandkoming van de tarieven

15. De totstandkoming van de tarieven voor Stedin bestaat uit vijf stappen. De eerste stap betreft de berekening van de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties (paragraaf 4.1). De tweede stap is de berekening van de hoogte van de tariefcorrecties (paragraaf 4.2). De derde stap betreft de vaststelling van de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties (paragraaf 4.3). De vierde stap betreft de vaststelling van de gewijzigde rekenvolumina in verband met de overdracht van verzorgingsgebied Weert door Stedin aan Enexis (paragraaf 4.4). Ten slotte volgt de beoordeling van het tarievenvoorstel (paragraaf 4.5). Een cijfermatige uitwerking van de berekening van de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties is te vinden in **Bijlage 1** bij dit besluit. De tarieven per tariefcategorie zijn te vinden in **Bijlage 2** bij dit besluit. Een cijfermatige uitwerking van de gewijzigde vaststelling van de rekenvolumina staat in **Bijlage 3**.

4.1 Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties

16. De totale inkomsten exclusief tariefcorrecties van Stedin voor 2018 zijn het startpunt voor de berekening van de tarieven. Deze bestaan uit de uitkomst van de wettelijke formule zoals neergelegd in artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, van de E-wet, de schatting van de inkoopkosten transport in het jaar 2018 zoals bedoeld in artikel 41b, tweede lid, eerste volzin,

Openbaar

van de E-wet en – indien van toepassing – de doelmatige kosten zoals bedoeld in artikel 41b, eerste lid, onderdelen e en g van de E-wet.

4.1.1 Toepassing van de wettelijke formule

17. De wettelijke formule luidt als volgt:

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100} \right) TI_{t-1}$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t , te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar $t-1$ en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t , en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t , zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;

18. De totale inkomsten exclusief tariefcorrecties in het jaar 2017 volgen uit het tarievenbesluit Stedin elektriciteit 2017.⁴ De hoogte van de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties in het jaar 2017 was volgens dit besluit EUR 641.134.032. Voor de toepassing van de wettelijke formule moet worden uitgegaan van totale inkomsten exclusief tariefcorrecties en zonder de schatting voor de inkoopkosten transport voor het jaar 2017. De schatting voor de inkoopkosten transport voor het jaar 2017 volgt uit Bijlage 1 bij het tarievenbesluit Stedin elektriciteit 2017 en moet dus op de totale inkomsten transport exclusief tariefcorrecties in het jaar 2017 in mindering worden gebracht. De hoogte van de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties en zonder de schatting voor de inkoopkosten transport in het jaar 2017 bedraagt EUR 527.848.924. Dit zijn de TI_{t-1} zoals bedoeld in randnummer 17.

19. De ACM baseert zich op gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS)

⁴ Besluit van 24 november 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/207034.

Openbaar

voor de bepaling van de hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex. De hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex voor het jaar 2018 bedraagt 1,4%.⁵

20. De x-factor en de q-factor voor Stedin voor de periode 2017-2021 heeft de ACM vastgesteld in het x-factorbesluit. De x-factor is volgens dit besluit 1,99, de q-factor -0,13.
21. Uit de toepassing van de wettelijke formule volgt daarmee dat de totale inkomsten 2018 exclusief tariefcorrecties en exclusief de schatting voor de inkoopkosten transport in het jaar 2018 EUR 524.048.411 bedragen.
22. Voorts merkt de ACM op dat zij iedere netbeheerder in staat heeft gesteld om de gemaakte doelmatige kosten als bedoeld in artikel 41b, eerste lid, onderdelen e⁶ en g,⁷ van de E-wet op te geven. Geen van de netbeheerders heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

4.1.2 Schatting inkoopkosten transport

23. Volgens artikel 41b, tweede lid, eerste volzin, van de E-wet, dienen daarnaast de inkoopkosten transport bij andere netbeheerders in acht te worden genomen. De wettelijke formule wordt hier echter niet op toegepast. De ACM schat de inkoopkosten transport voor het jaar 2018 door de schatting van de inkoopkosten transport in het jaar 2017 verder te indexeren met inflatie naar het jaar 2018.⁸ De geschatte inkoopkosten in het jaar 2018 voor Stedin bedragen EUR 114.871.100. Dit bedrag dient te worden opgeteld bij de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties en exclusief de schatting voor de inkoopkosten transport in het jaar 2018.⁹

4.1.3 Conclusie

24. Gelet op het bovenstaande komt de ACM op een bedrag van EUR 638.919.511 aan totale inkomsten exclusief tariefcorrecties voor Stedin voor het jaar 2018.

⁵ Bron: www.cbs.nl; jaarmutatie consumentenprijsindex per augustus 2017.

⁶ Dit zijn "de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in [artikel 20d](#) of [20e, tweede of derde lid](#), voor zover de kosten doelmatig zijn".

⁷ Dit is "het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij of krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn".

⁸ Besluit van 30 augustus 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/205072, randnummer 384.

⁹ Idem.

Openbaar

4.2 Tariefcorrecties

25. Op grond van artikel 41c, tweede lid, van de E-wet, kan de ACM de tarieven die in een bepaald jaar zullen gelden corrigeren. De ACM berekent de som van de tariefcorrecties. Deze voegt de ACM toe aan de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties om de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties te berekenen (paragraaf 4.3). Dit bedrag, dat Stedin maximaal met de tarieven mag verdienen, bevat dus de tariefcorrecties.
26. De ACM onderscheidt in hoofdstuk 11 van het methodebesluit tariefcorrecties op grond van de algemene bevoegdheid zoals neergelegd in artikel 41c, tweede lid, van de E-wet en tariefcorrecties waarvoor een specifieke bevoegdheid is verleend.
27. Voor dit tarievenbesluit betreft het de volgende tariefcorrecties op grond van de algemene bevoegdheid:
- ORV Lokale Heffingen 2016
  - Volumekorting energie-intensieve industrie 2016
  - Overname verzorgingsgebied Weert van Stedin door Enexis
  - Overname HS-net van Stedin door TenneT
28. Voor dit tarievenbesluit betreft het de volgende tariefcorrecties op grond van een specifieke bevoegdheid:
- Faillissement leverancier Bas Nederland B.V.
  - Inkoopkosten transport 2016
29. In de volgende paragraaf behandelt de ACM de bovenstaande tariefcorrecties.

4.2.1 ORV Lokale Heffingen 2016

30. In het (gewijzigde) methodebesluit voor de regionale netbeheerders elektriciteit voor de reguleringsperiode 2014-2016¹⁰ heeft de ACM aangekondigd na te calculeren voor het objectieveerbare regionale verschil (hierna: ORV) 'Lokale Heffingen'.
31. De ACM beschikt nu over de feitelijke kostengegevens van het jaar 2016. Op grond van artikel 41c, tweede lid, onderdeel c, van de E-wet corrigeert de ACM de totale inkomsten 2018, nu de daadwerkelijke kosten afwijken van de geschatte kosten voor lokale heffingen in 2016. De ACM

---

¹⁰ Besluit van 10 februari 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/200756.

Openbaar

gaat hieronder uitgebreider in op de werking van deze tariefcorrectie en het daarbij gehanteerde uitgangspunt.

32. Het uitgangspunt bij de tariefcorrectie voor het ORV Lokale Heffingen is dat de ACM het verschil in inkomsten nacalculeert dat het gevolg is van afwijkingen tussen geschatte en feitelijke kostengegevens voor lokale heffingen.¹¹ De ACM doet dit door het verschil te bepalen tussen enerzijds wat de netbeheerder in 2016 aan vergoeding voor lokale heffingen heeft gekregen op basis van de oorspronkelijke schatting in het x-factorbesluit voor de periode 2014-2016 (zoals verwerkt in het tarievenbesluit van 2016), en anderzijds wat de netbeheerder in 2016 aan vergoeding voor lokale heffingen zou hebben gekregen als de ACM bij het nemen van het x-factorbesluit voor de periode 2014-2016 had beschikt over de feitelijke kostengegevens over 2016. Deze werkwijze sluit volgens de ACM het beste aan bij artikel 41c, tweede lid, onderdeel c, van de E-wet.
33. In de x-factorberekening voor de periode 2014-2016 wordt de schatting van de efficiënte kosten (waaronder de kosten van lokale heffingen) gebaseerd op kostengegevens uit de jaren 2010 tot en met 2012. Deze schattingen worden per individuele netbeheerder voor alle drie de jaren vervangen door de gerealiseerde kosten van lokale heffingen in 2016. De gerealiseerde kosten volgen uit de reguleringsdata die netbeheerders bij de ACM hebben aangeleverd. Daarbij worden de bedragen uit 2016 teruggerekend naar het juiste prijspeil, omdat anders de inflatie tussen 2010 (tot en met 2012) en 2016 dubbel zou worden meegenomen. Uit de x-factorberekening volgt bij gebruik van de nieuwe kostengegevens een nieuwe, 'virtuele' x-factor en bijbehorende inkomstenbedragen voor het jaar 2016. Door de gerealiseerde cpi hierop toe te passen worden deze bedragen vergelijkbaar gemaakt met de oorspronkelijke totale inkomsten (exclusief correcties en exclusief inkoopkosten transport) voor het jaar 2016 zoals die op basis van de geschatte gegevens berekend zijn. Het verschil tussen beide inkomstenbedragen wordt voor iedere netbeheerder het nacalculatiebedrag ORV Lokale Heffingen 2016.

4.2.2 Volumekorting energie-intensieve industrie 2016

34. Als gevolg van de wetswijziging van 1 januari 2014,¹² hebben afnemers in de energie-intensieve industrie¹³ de mogelijkheid om een korting te krijgen op de transportkosten. Als gevolg hiervan ontstaat er een verschil tussen de daadwerkelijk geleverde volumes en de door de netbeheerders gefactureerde volumes. Omdat de ACM in het methodebesluit elektriciteit voor de

¹¹ Besluit van 10 februari 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/200756, randnummer 361.

¹² *Staatsblad* 2013, nr. 575.

¹³ Volgens artikel 29, zevende lid, E-wet is dit "een afnemer met een bedrijfstijd van ten minste 65% en een verbruik op jaarbasis van ten minste 50 GWh, niet zijnde een netbeheerder".

Openbaar

zesde reguleringsperiode in zijn geheel nog geen rekening kon houden met deze korting, calculeert de ACM de effecten hiervan na.

35. De ACM vermenigvuldigt de kortingsvolumes per afnemerscategorie met het bij de desbetreffende afnemerscategorie behorende tarief in het jaar 2016. De kortingsvolumes betreffen het verschil tussen de bruto (geleverde) en netto (gefactureerde) volumes van de netbeheerders. De ACM hanteert hierbij de kortingsvolumes op basis van de reguleringsdata over het jaar 2016.

4.2.3 Overname verzorgingsgebied Weert van Stedin door Enexis

36. Op 1 juli 2017 heeft Stedin het beheer van het elektriciteit- en gastransportnet in het verzorgingsgebied Weert (hierna: Weert-gebied) overgedragen aan Enexis. Dit heeft tot gevolg dat Enexis nu ook haar wettelijke taken moet verrichten in het verzorgingsgebied Weert, terwijl dit niet langer geldt voor Stedin.
37. De ACM neemt voor het vaststellen van de Totale Inkomsten 2018 de verschuiving van tariefruimte als gevolg van de overdracht van het beheer van het elektriciteitsnet van Stedin in het Weert-gebied naar Enexis in acht. De ACM houdt hier rekening mee door inkomsten van Stedin naar Enexis te verschuiven.
38. Het uitgangspunt van deze tariefcorrectie is dat het overdragen van het beheer van het Weert-gebied tussen Stedin en Enexis op sectorniveau inkomstenneutraal tot stand komt. Dat betekent dat de hoogte van de inkomsten van alle netbeheerders tezamen niet verandert als gevolg van de overdracht van het Weert-gebied. Ook is het niet wenselijk dat er tariefffecten ontstaan voor andere netbeheerders. Wel is het mogelijk dat de tarieven voor individuele afnemers in het Weert-gebied wijzigen. De verklaring hiervoor is dat het een netbeheerder enkel is toegestaan om één tarief per tariefcategorie te hanteren. De ACM beschrijft hieronder de gehanteerde methode.
39. De ACM stelt de tariefruimte die van Stedin naar Enexis verschuift vast op basis van informatie over het aantal afnemers en de daaraan gerelateerde tariefruimte in het Weert-gebied. Stedin en Enexis hebben deze informatie aangeleverd. De ACM vermenigvuldigt de gemiddelde volumes over de jaren 2013 tot en met 2015 van het Weert-gebied met de tarieven van Stedin voor het jaar 2017. Vervolgens deelt de ACM het resultaat hiervan door de totale inkomsten inclusief correcties van Stedin voor het jaar 2017. Dit resulteert in het aandeel van het Weert-gebied in de totale inkomsten van Stedin in 2017. Dit percentage past de ACM toe op de totale inkomsten exclusief correcties van Stedin in het jaar 2018. De uitkomst hiervan is de te verschuiven

Openbaar

tariefruimte. Dit bedrag brengt de ACM in mindering op de totale inkomsten van Stedin voor het jaar 2018 en telt de ACM op bij de totale inkomsten van Enexis voor het jaar 2018.

40. Gelet op de overdracht van het Weert-gebied door Stedin aan Enexis heeft de ACM ook de rekenvolumina van beide netbeheerders gewijzigd. De ACM gaat hier in paragraaf 4.4 nader op in.

4.2.4 Wijziging correcties HS-overdracht Stedin

41. Deze tariefcorrectie houdt verband met correcties in de tarievenbesluiten 2015¹⁴ en 2016.¹⁵ Het gaat hierbij om correcties in verband met de overdracht van hoogspanningsnetten (hierna: HS-netten) van Stedin aan TenneT TSO B.V. Per 1 januari 2015 heeft Stedin het beheer van deze netten overgedragen aan TenneT. De ACM heeft in de tarievenbesluiten 2015 en 2016 de inkomsten van Stedin gecorrigeerd omdat zij minder kosten heeft voor het HS-net. De hoogte van deze correcties heeft de ACM geschat op basis van een prognose van Stedin van de kosten voor het jaar 2014. De ACM kondigde daarbij aan voornemens te zijn met de daadwerkelijke kosten over het jaar 2014 de correcties voor 2015 en 2016 opnieuw te berekenen, en het eventuele verschil na te calculeren. De ACM beoogde deze verschillen in de tarieven voor het jaar 2018 te hebben verwerkt.¹⁶
42. Inmiddels beschikt de ACM over de daadwerkelijke kosten over het jaar 2014 en heeft de ACM de correcties over 2015 en 2016 hiermee opnieuw berekend. Het verschil tussen de correcties op basis van de prognose voor het jaar 2014 en de correcties op basis van de daadwerkelijke kosten over het jaar 2014, calculeert de ACM na in de tarieven van Stedin voor het jaar 2018.

4.2.5 Faillissement leverancier Bas Nederland B.V.

43. Op 4 augustus 2016 heeft de Rechtbank Rotterdam het faillissement van Bas Nederland B.V. uitgesproken. Op grond van artikel 5.1.2 tot en met artikel 5.1.4 van de Tariefcode elektriciteit kan een netbeheerder, indien hij door faillissement van een leverancier als gevolg van toepassing van het leveranciersmodel zoals bedoeld in artikel 95cb van de E-wet tariefinkomsten derft, deze gedeerde inkomsten laten verrekenen in de tarieven. Deze verrekening heeft betrekking op gedeerde tariefinkomsten gedurende een periode van ten hoogste twee maanden voorafgaand aan het faillissement. De datum waarop in de Staatscourant melding wordt gemaakt van het faillissement is bepalend. Op 8 augustus 2016 is in de Staatscourant melding gemaakt van het faillissement van Bas Nederland B.V. Gelet hierop kunnen gedeerde tariefinkomsten gedurende de periode van 8 juni 2016 tot en met 7 augustus 2016 als gevolg

¹⁴ Besluit van 26 november 2014, met kenmerk ACM/DE/2014/206729, paragraaf 5.4.

¹⁵ Besluit van 2 december 2015, met kenmerk ACM/DE/2015/207082, paragraaf 5.4.

¹⁶ Besluit van 2 december 2015, met kenmerk ACM/DE/2015/207082, randnummer 51.

Openbaar

van het faillissement van Bas Nederland B.V. worden verrekend in de tarieven. De verrekening dient plaats te vinden in het jaar $t+2$. Om voor de verrekening in aanmerking te komen doet een netbeheerder hiertoe een verzoek tot correctie voor de gedeerde tariefinkomsten met het tariefvoorstel voor het desbetreffende jaar, waarbij de netbeheerder tevens een goedkeurende accountantsverklaring overlegt.

44. Het bedrag aan gedeerde tariefinkomsten telt de ACM op bij de totale inkomsten exclusief correcties voor het jaar 2018.

4.2.6 Inkoopkosten transport 2016

45. De ACM calculeert de inkoopkosten transport 2016 na op basis van artikel 41b, tweede lid, van de E-wet. Hierin is bepaald dat de inkoopkosten transport volledig moeten worden nagecalculeerd. Hieronder geeft de ACM per stap aan hoe de nacalculatie wordt berekend.
46. Eerst wordt berekend welke vergoeding de netbeheerders hebben ontvangen voor de geschatte kosten voor inkoopkosten transport in het jaar 2016 (stap 1). Vervolgens wordt bepaald wat de daadwerkelijke inkoopkosten transport van de netbeheerders waren in 2016 (stap 2). Het verschil tussen de al vergoede inkoopkosten transport en de daadwerkelijke inkoopkosten transport over het jaar 2016 is het na te calculeren bedrag. Deze stappen worden hieronder verder toegelicht.
47. In **stap 1** bepaalt de ACM de hoogte van het bedrag dat netbeheerders reeds via de reguleringssystematiek hebben ontvangen als vergoeding voor de inkoopkosten transport in het jaar 2016. Dit bedrag vloeit voort uit het tarievenbesluit elektriciteit 2016. Bij de berekening van deze vergoeding wordt rekening gehouden met volumeveranderingen. Tegenover een volumetoename staat immers al een vergoeding doordat de netbeheerder hogere inkomsten behaalt, die deels ook dienen ter dekking van inkoopkosten transport. De ACM houdt als volgt rekening met volumeveranderingen.
48. De volumeverandering is het verschil tussen enerzijds de geschatte rekenvolumes voor het jaar 2016 en anderzijds gerealiseerde volumes over 2016. In beide gevallen wordt het volumenniveau vertaald naar de samengestelde output van de transportdienst. De samengestelde output op basis van rekenvolumes kan worden afgelezen uit het overzicht in 'Bijlage 1 – Resultaten' bij het (gewijzigde) x-factorbesluit elektriciteit voor de reguleringsperiode 2014-2016;¹⁷ de samengestelde output op basis van gerealiseerde volumes volgt uit de reguleringsdata over het

¹⁷ Besluit van 25 augustus 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/204821.

Openbaar

jaar 2016. De samengestelde output wordt bepaald met behulp van wegingsfactoren.¹⁸ Hierbij kijkt de ACM naar de volumes vóór een eventuele volumekorting zoals bedoeld in artikel 29, zevende lid, E-wet. De ACM corrigeert de tarieven van de netbeheerders immers al in verband de misgelopen inkomsten als gevolg van de volumekorting in het jaar 2016.¹⁹

49. Ook corrigeert de ACM de volumeverandering voor de effecten van de HS-overdracht van Stedin aan TenneT. Ten slotte neemt de ACM ook de extra inkomsten mee die zij aan de netbeheerders toekende als gevolg van de afschaffing van het systeemdienstentariaf.
50. In **stap 2** wordt bepaald wat de hoogte van het bedrag van de daadwerkelijke inkoopkosten transport voor het jaar 2016 is. Hiervoor hanteert de ACM per individuele netbeheerder de inkoopkosten transport voor het jaar 2016 zoals opgegeven in de reguleringsdata.
51. In **stap 3** berekent de ACM per individuele netbeheerder het nacalculatiebedrag door het resultaat van stap 1 te verminderen op het resultaat van stap 2.

4.2.7 Conclusie

52. Gelet op het bovenstaande corrigeert de ACM de tarieven Stedin voor het jaar 2018 met een bedrag van EUR -264.932.

4.3 Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties

53. In paragraaf 4.1 is uitgewerkt dat de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties voor Stedin in het jaar 2018 EUR 638.919.511 bedragen. In paragraaf 4.2 is vastgesteld dat de tariefcorrecties voor Stedin in het jaar 2018 EUR -264.932 bedragen. Bij elkaar opgeteld vormen deze de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties. Voor Stedin zijn de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties voor het jaar 2018 EUR 638.654.579.

4.4 Wijziging van de rekenvolumina

54. De ACM heeft in paragraaf 4.2.3 reeds aangegeven dat Stedin op 1 juli 2017 het Weert-gebied heeft overgedragen aan Enexis. De ACM wijzigt om deze reden in het onderhavige tarievenbesluit de rekenvolumina van Stedin. De redenen hiertoe zijn als volgt. Ten eerste gaat de overdracht gepaard met een wezenlijke impact op de rekenvolumina. Ten tweede betreft het een permanente situatie. De ACM kiest ervoor de rekenvolumina van Stedin en Enexis met

---

¹⁸ Zie voor meer informatie over wegingsfactoren en de berekening van de samengestelde output het besluit van 10 februari 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/200756, paragraaf 8.2.3.

¹⁹ Zie paragraaf 4.2.2 van het onderhavige besluit.

Openbaar

ingang van 1 januari 2018 te laten aansluiten bij de gewijzigde indeling van de netten. De ACM is hiertoe bevoegd op grond van artikel 41a, tweede lid, van de E-wet.²⁰

55. Een factor waarmee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van de rekenvolumes, betreft de kleine verschillen die bestaan tussen de tariefcategorieën van Stedin en Enexis. Dit heeft gevolgen voor de uiteindelijke indeling van volumes in het tarievenvoorstel, het tarievenblad en de nieuw vast te stellen rekenvolumes. Op basis van volumegegevens over het Weert-gebied is beoordeeld op welke wijze de afnemers in het Weert-gebied op de meest passende manier kunnen worden ingedeeld in de nieuwe tariefstructuur.

4.5 Tarieven

56. In deze paragraaf vindt het bepalen van de tarieven plaats. De ACM beoordeelt of het voorstel van Stedin voldoet aan hetgeen is bepaald in artikel 41b en 41c van de E-wet en de Tarievenscode elektriciteit. Daartoe toetst de ACM het voorstel onder meer aan de Richtlijnen Controle Tarieven die de ACM als onderdeel van de tarievenmodule heeft meegedeeld. Deze richtlijnen zien toe op de ontwikkeling van de totale inkomsten en de individuele tarieven voor iedere netbeheerder en zijn te vinden in het door Stedin ingediende voorstel dat is gepubliceerd op de website van de ACM (www.acm.nl).

57. Indien het voorstel voldoet aan de wet- en regelgeving, stelt de ACM de tarieven vast conform het voorstel. Indien nodig, bepaalt de ACM zelf de hoogte van de tarieven en stelt deze vast.

4.5.1 Beoordelingskader

58. De ACM heeft de voorstellen van de netbeheerders op de hierna volgende punten getoetst.
59. De ACM vereist dat de tariefmutaties die afwijken van de gemiddeld verwachte tariefmutatie, door de netbeheerder onderbouwd worden. Deze gemiddeld verwachte tariefmutatie, die per groep van tariefcategorieën kan verschillen, wordt gebaseerd op de toepassing van de x-factor, q-factor en de cumulatieve effecten van correcties op de tarieven van 2018. Uit de kostenonderbouwing moet blijken dat een afwijking van de verwachte tariefmutatie noodzakelijk is om specifiek voor de betreffende afnamecategorie tot een meer kostengeoriënteerd tarief te komen. De ACM verzoekt in ieder geval om een kostenonderbouwing bij afwijkingen van meer dan vier procentpunt (positief of negatief) ten opzichte van de verwachte tariefmutatie.
60. In de tweede plaats heeft de ACM de voorstellen beoordeeld op de door de netbeheerders voorgestelde deelmarktgrenzen. ACM toetst of de deelmarktgrenzen voor zowel de

²⁰ Zie ook het besluit van 30 augustus 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/205072, randnummer 360.

Openbaar

transporttarieven als de aansluittarieven in overeenstemming zijn met de Tarievenscode elektriciteit.

61. De ACM gaat bij de vaststelling van de tarieven uit van de rechtmatigheid van het methodebesluit en het x-factorbesluit. Dat deze besluiten nog niet onherroepelijk zijn, doet daar niet aan af. Artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat de werking van een besluit niet wordt geschorst door het maken van bezwaar of het instellen van beroep. Daarom gaat de ACM uit van de rechtsgeldigheid en de rechtmatigheid van het genoemde methodebesluit en x-factorbesluit.

4.5.2 Beoordeling van het voorstel en conclusie

62. De ACM heeft het voorstel van 26 september 2017 beoordeeld in het licht van de vereisten van wet- en regelgeving. De ACM constateert dat voor een aantal tarieven de verwachte tariefmutatie wordt overschreden. Dit wordt veroorzaakt doordat de tarieven hiermee meer in lijn zijn gebracht met artikelen 3.7.5, 3.7.9 en 3.7.12 van de Tarievenscode elektriciteit. De ACM acht deze afwijking daarom toegestaan. Voorts constateert de ACM dat het tarievenvoorstel niet voldeed aan alle vereisten van wet- en regelgeving. Daarom heeft de ACM Stedin verzocht een nadere onderbouwing of een aangepast tarievenvoorstel in te dienen. Stedin heeft op 25 oktober 2017 een aangepast tarievenvoorstel ingediend.
63. Het voorstel van 25 oktober 2017 is in overeenstemming met de vereisten van wet- en regelgeving. De ACM heeft de hiermee voorgestelde tarieven verwerkt in het tarievenblad in **Bijlage 2** bij dit besluit en bepaalt dat de tarieven van Stedin voor het jaar 2018 conform deze bijlage worden vastgesteld.

Openbaar

5 Dictum

65. Op grond van artikel 41c, eerste en tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 stelt de Autoriteit Consument en Markt de transport- en aansluittarieven voor het jaar 2018, die Stedin Netbeheer B.V. ten hoogste in rekening mag brengen, vast overeenkomstig **Bijlage 2**.
66. Bij het vaststellen van de transport- en aansluittarieven heeft de Autoriteit Consument en Markt gebruik gemaakt van de door Stedin Netbeheer B.V. gehanteerde deelmarktgrenzen. In **Bijlage 2** bij dit besluit zijn de deelmarktgrenzen voor Stedin Netbeheer B.V. weergegeven.
67. Op grond van artikel 41a, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 stelt de Autoriteit Consument en Markt de rekvolumina van Stedin Netbeheer B.V. gewijzigd vast overeenkomstig **Bijlage 3**.
68. Van dit besluit zal de Autoriteit Consument en Markt mededeling doen in de Staatscourant. Voorts zal zij dit besluit publiceren op haar website (www.acm.nl) en ter inzage leggen ten kantore van de Autoriteit Consument en Markt. Daarnaast is Stedin Netbeheer B.V. verplicht om een exemplaar ter inzage te leggen in ieder van haar vestigingen.
69. De tarieven treden in werking op 1 januari 2018.

Den Haag,
Datum: 23 november 2017

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.
drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

16/19

Openbaar

Bijlage 1 – De rekenmodule voor het jaar 2018

1. De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Berekening totale inkomsten 2018 regionaal netbeheer elektriciteit” gepubliceerd met daarin de berekening van de totale inkomsten voor het jaar 2018. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij dit tarievenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 2 – De tarieven voor het jaar 2018

2. De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Tarievenblad Stedin Elektriciteit 2018” gepubliceerd met daarin het tarievenblad dat onder meer de maximumtarieven voor Stedin Netbeheer B.V. bevat. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij dit tarievenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 3 – Vaststelling gewijzigde rekenvolumina

3. De ACM heeft op haar website www.acm.nl een Excelbestand gepubliceerd met daarin opgenomen de volumewijzigingen van Stedin Netbeheer B.V. als gevolg van de overdracht van het verzorgingsgebied Weert. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij dit tarievenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 4 – Relevante wettelijke bepalingen

4. Artikel 41a

1 Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 41b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 41, eerste lid, vast: [...]

2 De Autoriteit Consument en Markt kan het in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde rekenvolume gedurende de in de aanhef van dat lid bedoelde periode wijzigen. [...]

5. Artikel 41b Elektriciteitswet

1 Iedere netbeheerder zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, met uitzondering van onderdeel p, en voor zover

Openbaar

het betreft de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, de taken, genoemd in artikel 16, tweede lid, met inachtneming van:

- a. het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken,
- b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 36 of 37,
- c. het bepaalde bij of krachtens artikel 41a,
- d. de formules

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100} \right) TI_{t-1}$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t-1 en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;

- e. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 20d of 20e, tweede of derde lid, voor zover de kosten doelmatig zijn;

[...]

- g. het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij of krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn;

[...]

2 De geschatte kosten die een netbeheerder voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste en tweede lid, bij een andere netbeheerder in rekening zal brengen, worden zonder toepassing van de formule, bedoeld in het eerste lid, onder d, toegevoegd aan de totale inkomsten uit de tarieven van deze andere netbeheerder. Het verschil tussen de geschatte en

Openbaar

gerealiseerde kosten wordt betrokken bij de vaststelling van de totale inkomsten uit de tarieven van de andere netbeheerder in een volgend jaar.

[...]

4 De Autoriteit Consument en Markt stelt een beleidsregel vast betreffende de beoordeling van doelmatigheid, bedoeld in het eerste lid, onder e en g.

6. **Artikel 41c Elektriciteitswet**

1 De Autoriteit Consument en Markt stelt de tarieven, die kunnen verschillen voor de verschillende netbeheerders en voor onderscheiden tariefdragers, jaarlijks vast.

2 De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in dat jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t:

- a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van de artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd;
- b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven;
- c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijke gegevens daarvan afwijken;
- d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl netbeheerders die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet hebben geleverd of voor die diensten geen of minder kosten hebben gemaakt;
- e. zijn vastgesteld op basis van de geschatte kosten als bedoeld in het zevende lid en de gerealiseerde efficiënte kosten die daarvan afwijken. [...]

7. **Artikel 42 Elektriciteitswet**

1 De tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het jaar, volgend op de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven.

2 Indien op 1 januari de tarieven voor het volgende jaar nog niet zijn vastgesteld, gelden de tarieven tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor het volgende jaar.

3 Iedere netbeheerder legt een exemplaar van de voor hem geldende tarieven voor een ieder ter inzage in al zijn vestigingen.